

tilmed paa den her foreslaaede Maade faar Haand i Hanke dermed, tror jeg, det vil være rigtigt at blive i det samme Spor.

Det tredje Hovedpunkt, jeg vilde berøre, og som ogsaa er berørt af det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds, er det Sted, hvor Anstalten skal ligge. Om end den ærede Minister ikke har udtalt noget bestemt Sted, er det dog blevet sagt, at Ribe er foreslaaet, fordi man vil støtte denne By. Dette Spørgsmaal om Anstaltens Beliggenhed kunde jo nok ellers have sat Sindene noget i Bevægelse, men her har Kultusministeren jo afgjort det og derved givet et mægtigt Bidrag til Fordel for den Opfattelse, at Ribe trænger til Hjælp, hvorfor jeg takker ham. Man tænke sig blot tilbage til den Tid, da Ribe var i sine Velmagtsdage, i Begyndelsen af det 13de Aarhundrede. Da var det en meget mægtig By, som havde Forbindelse med hele Verden ad Søvejen. Nu har den ingen Forbindelse ad Søvejen, og en By uden Søvej kan ikke komme frem. Men er Ribe ikke nogen mægtig By nu, saa er det dog en prægtig By, med sin gamle historiske Domkirke og sine gamle minderige Steder. Det er et Sted, som bør bevares, denne By, som ved Statens Handling ved Wienerfreden i 1864 blev berøvet det meste af sit Opland, saaledes at dette fra 26,000 Indbyggere reduceredes til 8,000. Der er saaledes Grund til at hjælpe denne By. Jeg skal heller ikke nægte, at de forskellige Regeringer have vist den deres Bevaagenhed. Den nuværende Regering og specielt Kultusministeren har her gjort en Begyndelse til at indfri et af de Løfter, Staten har givet Ribe. Jeg skal slutte med at udtale det Haab, at det maa lykkes den ærede Minister at føre dette Forslag frem i den Form, hvori det foreligger. Jeg tror, det vil blive til Gavn for selve Sagen og ikke mindst for gamle Ribe By.

Johnsen: Ifølge de gældende Regler er der ikke nogen lovbestemt Forpligtelse for Staten til at tage sig af de aandssvage ved at indrette Anstalter til Ophold for dem, men ikke desto mindre er Staten her traadt til med saa betydelige Tilskud, som fra 10,000 Kr. i Halvfjerdserne ere gaaede op til nu stærkt henimod $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig — at der heri, om end kun indirekte, ligger nogen Anerkendelse af, at Omsorgen for de aandssvage er et Statsanliggende; dette dog ikke saaledes at forstaa, at det skulde gælde alle aandssvage — der er jo mange, som egne

sig mest til at blive i Hjemmene eller at anbringes hos private —, men den Del af dem, for hvem Opholdet paa en Anstalt vil være det bedste, saavel for de paa-gældende selv som for deres nærmeste, hvem de ellers vilde være til megen Gene og Besvær. Gaar man ud fra denne Betragtning, som ogsaa vil være i god Overensstemmelse med Nutidens humane Bestræbelser fra Statens Side for at hjælpe de svage og uheldig stillede Individuer, er det jo velbegrundet, hvad Lovforslaget tilsigter, at afhjælpe den tilstedeværende Trang til flere Pladser, særlig for Asylister, paa Aandssvageanstalterne, og for saa vidt kan jeg ganske billige Hensigten med Lovforslaget. Derimod er jeg ikke saaledes paa det rene med, om det er rigtigt at gaa den her foreslaaede Vej. Man kunde jo, som berørt af en tidligere æret Taler, ogsaa gaa en anden Vej: udvide de bestaaende Anstalter. At dette sidste lader sig gøre, fremgaar af en Udtalelse i den sidste Beretning om den Kellerske Anstalt i Breininge, hvori det hedder, at en „Udvidelse af de eksisterende Anstalter er mulig, men kun i begrænset Omfang“, og det forekommer mig, at det vel er Overvejelse værd, om det ikke vilde være rigtigt at begynde med en saadan Udvidelse fremfor at opføre en helt ny Anstalt, hvad der under alle Omstændigheder vil blive forholdsvis dyrere i Henseende saavel til Opførelsen som til Driften. Nærmere Oplysninger om, hvorvidt en Udvidelse lader sig foretage i et tilstrækkeligt Omfang, vil det under alle Omstændigheder være af Interesse at faa. Ved en Udvidelse vil desuden Trangen til flere Pladser kunne afhjælpes hurtigere end ved Opførelse og Indretning af en ny Anstalt, og hvad jeg lægger nogen Vægt paa, der bliver da mere Tid til nærmere at overveje Statens Stilling til den fremtidige Ordning af Aandssvagevæsenet, hvad der kan være saa meget mere Anledning til, som der, efter hvad der er udtalt i den før omtalte Beretning, endnu er langt tilbage til Maalet. Man vil maaske indvende, at det kun er 2 Aar siden, at der ved Loven af 21. Februar 1902 blev truffet en Ordning angaaende Aandssvageanstalterne. Men her til maa da bemærkes, at det ved denne Lovs Vedtagelse var en bestemt Forudsætning, som ogsaa blev udtrykkelig udtalt af Ordføreren i begge Ting, at man hermed vilde komme til en Afslutning for en Aarrække med Hensyn til Statens Foranstaltninger for de aandssvage. Jeg tænker